

สะท้อนอารมณ์...กระทบใจ...ปลุกปลอบใจ...ปลดปล่อย...มีพลัง...
แจ่มใส...ปิติ...เต็มตื่น...กระจำจ่างแจ่มแจ่ม...
ร่วมค้นหาบทกวีที่น่าจดจำอยู่ในสมองและหัวใจได้จากเล่มนี้...

บทกวี กลางดวงใจ

.....
ชมัษฎกร แสงกระจำจ่าง
คัดสรรและรวบรวม

แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน
ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

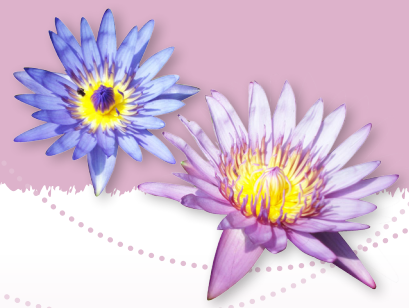
แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน
Reading Culture Promotion Program

สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การสร้างเสริมสุขภาพ

อ่านสร้างสุข : บทกวีกลางดวงใจ

- พิมพ์ครั้งที่ ๑ :** มิถุนายน ๒๕๕๘
- จำนวนพิมพ์ :** ๒,๐๐๐ เล่ม
- บรรณาธิการประจำฉบับ :** ชมัฏกร แสงกระจ่าง
- บรรณาธิการ :** สูดใจ พรหมเกิด
- ผู้ช่วยบรรณาธิการ :** วิลาสินี ดอนเงิน
- บรรณาธิการฝ่ายศิลป์ :** ปาจารย์ พุทธเจริญ
- ภาพ :** ชมัฏกร แสงกระจ่าง
- กองบรรณาธิการ :** ชูติมา พุกกลิ่น, ปณิตดา สังฆทิพย์, วิลาสินี ดอนเงิน, คณิตา แอตาล, วิไล มีแก้วสุข, จันทิมา อินจร, จิระนันท์ วงษ์มั้น, นิศารัตน์ อำนาจอนันต์
- ประสานการผลิต :** ชูติมา พุกกลิ่น
- จัดพิมพ์และเผยแพร่ :** แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน
- ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
๔๒๔ หมู่บ้านงาไม้ ซอยจรัญสนิทวงศ์ ๖๗ แยก ๓ ถนนจรัญสนิทวงศ์
แขวงบางพลัด เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐
โทรศัพท์ : ๐-๒๔๒๔-๔๖๑๖-๗ โทรสาร : ๐-๒๕๕๑-๑๘๗๗
- E-mail :** info@happyreading.in.th
- Website :** www.happyreading.in.th
- Facebook :** http://www.facebook.com/happy2reading ,
- Twitter :** http://www.twitter.com/happy2reading
- พิมพ์ที่ :** แปลนพรีนติ้ง จำกัด
- โทรศัพท์ : ๐-๒๒๗๗-๒๒๒๒

คุยเปิดเล่ม

กว่า ๕,๐๐๐ ปีมาแล้ว ที่ชาวอียิปต์เชื่อว่าการเขียนบทกวีลงไปบนผสมน้ำดีม พลังอันลึกลับของบทกวี จะช่วยรักษาให้หายจากความเจ็บป่วยได้

ชาวกรีกโบราณก็มีวิธีการเขียนบทกวี แล้วนำไปวางไว้ในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ เพื่อเยียวยาภาวะทางจิตใจ เช่นเดียวกับชาวโรมันที่บำบัดผู้ป่วยด้วยการให้อ่านบทกวีกับและวรรณกรรมการละคร

เดี๋ยวนี้วงการแพทย์สมัยใหม่เปิดใจยอมรับพลังบำบัดของบทกวี (Poetry therapy) มากขึ้น เมื่อพบว่า บทกวีคือศิลปะแห่งการเยียวยาในแบบที่ยาเข้าไม่ถึง จนเกิดเป็นสมาคมบทกวีบำบัดแห่งชาติ (The Nation Association for Poetry therapy (NAP) สหรัฐอเมริกา) ขึ้นแล้ว ฯลฯ

อ่านสร้างสุข ฉบับ บทกวีกลางดวงใจ ขอขอบคุณคุณชมัยภร แสงกระจ่าง ที่นำห้วงเวลาแห่งความรื่นรมย์ มาคัดสรรบทกวีที่ซึมซับดื่มด่ำอยู่กลางดวงใจของใครต่อใครหลายคน มาบันทึกไว้ในเล่มนี้

คนรุ่นก่อนเก่าอาจได้ผ่อนคลายกับการฟังเสียงแห่งกวี ที่ไม่เคยรีบหนีไปจากความทรงจำ

และคนรุ่นเยาว์ ก็จะได้ลิ้มลองสัมผัสความสุขหลากหลายรสแต่ละบทได้ด้วยตัวเอง

สำหรับผู้ที่กระหายใคร่รู้ว่า “บทกวี” เป็นพลังสร้างสุข พลังรักษาสุขภาวะทั้งกาย ใจ และจิตวิญญาณ ได้มากเพียงไร **“อ่านสร้างสุข”** ฉบับที่ ๑๐ : “บทกวี พลังรักษาสุขภาวะ กาย ใจ และจิตวิญญาณ” ก็นำมาเรียบเรียงให้อ่านกันด้วยแล้ว

สุดใจ พรหมเกิด

ผู้จัดการแผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน

สารบัญ

คุยเปิดเล่ม	๓
ที่มาของบทกวีกลางดวงใจ	๖
ก็รู้ว่าไฟ, ที่ชอบฟ้า	๘
วิมานทราย, พอควันจาง	๙
เพียงมือตื่น, แม่เมฆดำยังแรขอบน้ำเงิน	๑๐
คุกหนังสือ, กวีนิพนธ์ไทยร่วมสมัย : บทวิเคราะห์และสรรนิพนธ์	๑๑
๒๕๑๐ จากเล่มยามเช้า	๑๒
เปิบข้าว	๑๓
ลา, กลับตาละปัตร	๑๔
ความเรียงเรื่องตื่น, ดอกไม้จะบาน	๑๗
อหังการของดอกไม้, หิ่งห้อย	๑๘
ท่องจำกันมา, บทสุดท้ายของนิยายรัก	๑๙
นิราศกรุงเก่า, พอใจให้สุข	๒๐
แต่ ้วยตรุณของชีวิต, กำเนิดกวี	๒๑
นิราศกรุงเก่า, นิราศกรุงเก่า	๒๒
ดำตาดำใจ, ร้อนกับเย็น	๒๓
เพลงชาติ, ภาษา	๒๔
สมน้ำหน้า, วันเกิด	๒๗
อีสาน, นิราศกรุงเก่า	๒๘
เปิดหนังสือ, กระจ่มแบน	๒๙
เพียงความเคลื่อนไหว, หนทางแห่งหอยทาก	๓๐
หนทางแห่งหอยทาก, เธอผู้เป็นที่รัก	๓๑
ใครคือครู, บนลานอโศก	๓๒
แม่พิมพ์ใจ, ในนามของความรัก	๓๓
ความรัก(๑), ออกหัก	๓๔
ความรัก, ฟ้าหลังฝน	๓๗
หนังสือ-ดอกไม้-สายน้ำ-ความรัก, ชีวิต...ถ้าเหมือนเรือ	๓๘
เหตุที่รัก, หลากหลายบทกลอนจาก ม.ล.ปิ่น มาลากุล	๓๙
หลากหลายบทกลอนจาก ม.ล.ปิ่น มาลากุล, หลากหลายบทกลอนจาก ม.ล.ปิ่น มาลากุล	๔๐

หลากหลายบทกลอนจาก ม.ล.ปิ่น มาลากุล, มั่น	๔๑
ความมีตรีหว่านดาว, จุดจบของปริญญาชน	๔๒
นักเดินเรือ, ตำนานนกพญาไฟ	๔๓
บทนำ เล่ม๑ (ไพรมหากาฬ), จุดมืด	๔๔
ของกู-ของสุ, ตาบอด-ตาดี	๔๗
มองแต่แง่ดีเถิด, ไม่มีเสียงลมหายใจ	๔๘
ไหมแท้ที่แม่ทอ, ธารศิลป์	๔๙
รวมเรื่องสั้น กระดิ่งงากลีบไหนด, ตื่นเถิดเสรีชน	๕๐
คำนำ จากเล่มนำฟู, แต่ ประพันธ์กร	๕๑
อิสระและเสรี, เพลงเถื่อนแห่งสถาบัน	๕๒
ความฝันที่ชนบท, กอดหัวประชาชน	๕๓
สิบสี่ตุลา, กุหลาบแห่งแผ่นดิน	๕๔
รำลึกทวนรอยเท้าแห่งวิถี ๒๐ ปี ๑๔ ตุลา, หยदन้าเจ้าพระยา	๕๗
นิราศกรุงเก่า, สร้างสะพาน	๕๘
เจ้าพระยาถึงฝั่งโขง, เรือเพลง	๕๙
รัก, ภาษารัก	๖๐
เจ้าขุนทอง, วรรณทอง	๖๑
กูจะเป็นขบถ, ลืมฉันลัทธิขบถบ้างก็ได้	๖๒
ฟองเวลา, แม่	๖๓
บทเพลงเหนือสุสาน, ดาวรู้ไหม	๖๔
จากกอดดีด, ตูณุกิลปะ	๖๗
อนิจจน่าเสียดาย, กวีนิพนธ์	๖๘
วิหะเล, ปณิธานกวี	๖๙
โลก, ปณิธานกวี	๗๐
เสียใจ, พวกเรา	๗๑
กวีประชาชนแห่งอารเมเนีย, เราชูไปด้วยใจ	๗๒
เราชูไปด้วยใจ, ขอบฟ้าชลิบทอง	๗๓
อยู่เพื่ออะไร, คิดถึง	๗๔
บรรณานุกรม	๗๕

ที่มาของบทกวีกลางดวงใจ

ข้าพเจ้าได้ยินคำป่นเรื่อง เด็กรุ่นใหม่ไม่ชอบกลอน ไม่อ่านกลอนมานานมากแล้ว แต่ก็คิดเสมอว่าเป็นเรื่องของยุคสมัย เด็กๆ ในยุคหนึ่งๆ ย่อมมีเรื่องราวและบรรยากาศเป็นของตนเอง สมัยข้าพเจ้ากลอนรักที่มีฉันทลักษณ์โดดเด่นเป็นที่ประจักษ์ แม้แต่ในมหาวิทยาลัยก็มีการแข่งขันกลอนสด ทั้งยังข้ามออกไปแข่งระหว่างมหาวิทยาลัยด้วย แต่กาลเวลาเหล่านั้นผ่านไปเนิ่นนานแล้ว และสังคมสมัยใหม่ก็ไม่ได้มีบรรยากาศแบบเดิมอีกแล้ว การเข้ามาของวัฒนธรรมชาติอาเซียน จำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนโลกที่เคลื่อนที่เร็วไปด้วยเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่ ทำให้บรรยากาศของกาพย์กลอนเปลี่ยนไป บทกวีถูกเก็บขึ้นไปบนที่สูงมากขึ้น ความคุ้นชินและการนำมาใช้ลดลง

วันหนึ่ง ข้าพเจ้าได้ไปร่วมงานวรรณกรรม ได้พบกับคุณสุตใจ พรหมเกิด ผู้บรรยายว่า น่าจะมีการรวบรวมวรรณคดีของบทกวีไทย อยากให้เด็กไทยรู้จักบทกวีดีๆ ของไทย ว่าแล้วเธอก็ให้ข้าพเจ้าคัดสรรบทกวีที่ชอบและจำได้จนอาจเรียกว่าอยู่ในดวงใจ แล้วเราสองคนก็ตั้งชื่อว่า *บทกวีกลางดวงใจ* ข้าพเจ้ายืนยันเงื่อนไขว่าขอคัดสรรเอง เป็นลำดับต้น ส่วนต่อจากนั้น ทางคุณสุตใจจะเอาไปให้ใครทำอะไรอีก หรือคัดเลือกเพิ่มเติมหรือตัดออก หรือให้ความเห็นชอบ ข้าพเจ้าก็ยินดี คุณสุตใจก็ตกลง

จากนั้น ข้าพเจ้าก็เริ่มนึกถึง บทกวีที่จำได้ และเริ่มทำบันทึกไปที่ละบทสองบท ทั้งที่จำได้ และที่ต้องค้นคว้าเพิ่มเติม จนกระทั่งได้ครบ ๑๐๘ บท (หรือขึ้น) ตามที่ตกลงกันไว้ บางชิ้นยาวเต็มบท เพราะไม่รู้จะตัดตรงไหน บางชิ้นก็ตัดมาแต่เฉพาะวรรคทอง

สรุปมาแล้ว บทกวีที่รวมอยู่ในเล่มนี้เป็นบทกวีกลางดวงใจของใครหลายคนที่ข้าพเจ้าจำได้ อาจมีอีกมากมายหลายบท ข้าพเจ้าไม่ได้คัดมาเพราะตั้งใจให้ยู่ติแค่ ๑๐๘ บท แต่เพื่อเป็นนัยยะว่ายังมีกวีดีๆ เป็นพันๆ บท ให้ได้ไปหามาอ่านต่อ บางบทอาจโบราณ ก็เป็นเพราะอยากให้คุณรุ่นหลังรู้จักเมื่อข้าพเจ้าส่งต้นฉบับให้ดู คุณสุดใจเป็นกังวลเรื่องการขออนุญาต ข้าพเจ้าจึงบอกให้คุณสุดใจทำหนังสือขออนุญาตโดยตรง ยกเว้นบางบทที่ติดต่อเจ้าของลิขสิทธิ์ไม่ได้ ก็ถือโอกาสขออนุญาตไว้ ณ ที่นี้ ด้วยเหตุที่เป็นการพิมพ์เผยแพร่เพื่อประโยชน์ต่อแวดวงวรรณกรรม มิได้นำไปจัดจำหน่าย จึงมั่นใจว่าท่านผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์จะยินดีที่ผลงานเหล่านี้ได้มีโอกาสส่งผ่านถึงมือคนรุ่นหลัง

ข้าพเจ้าหวังว่า ๑๐๘ บท นี้จะหล่อหลอมจิตใจของผู้คนในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เยาว์ให้อ่อนโยนขึ้น และสามารถส่งต่อความอ่อนโยนนั้นไปยังคนรุ่นต่อไปได้เป็นอย่างดี

ชмыภร แสงกระจ่าง

ผู้คัดสรรและรวบรวม

สิงหาคม ๒๕๕๗

๗

บทกวีกลางดวงใจ

มันเป็นบาปสำหรับการรับรู้
ถ้าหากเธอยังอยู่กับความหลง
ก้าวไปกับความอ่อนไหวไม่มั่นคง
และพะวงว่าที่นี่จะมีภัย
ทางข้างหน้าหนทางจะว่างเปล่า
แดดจะเผาผิวผ่องเธอหมองไหม้
ที่ตรงโน้นมีหุบเขามีเปลวไฟ
ถ้าอ่อนแอจะก้าวไปอย่างไรกัน

กรวิก (ชนิดา เดชาฤทธิ์)

จากบท **“ก็รู้ว่าไฟ”**

จากเล่ม **บทกวีคัดสรร ชุดที่ ๑**

แต่เมื่อมาถึงจุดสุดขอบฟ้า
มีเพียงหญ้ากลีบน้ำค้างใส
ประดับท้องทุ่งกว้างเว้งว่างไกล
ที่วาดไว้ในฝันนั้นไม่มี
ส่งสารขวัญฉันมาคว้างระหว่างฝัน
มิควรตื่นตื่นฟ้ามาถึงนี้
จะฝันถึงถิ่นไหนต่อไปนี้
เมื่อรู้ดีแล้วว่าฟ้าไม่งาม

กรวิก (ชนิดา เดชาฤทธิ์)

จากบท **“ที่ขอบฟ้า”**

จากเล่ม **นิล**

แล้วก็ได้พบกันในวันนี้
พร้อมกับมี “คนอื่น” ยืนอยู่ใกล้
ทุกสิ่งทีประจักษ์ตาสาแก่ใจ
เรายิ้มให้อย่างคนจนถ้อยคำ
ความเป็นคนอย่างเราก็ก่อนนั้น
ได้แต่ฝันและฝันวันยังค่ำ
อยากตัดพ้อต่อว่าใคร...คนใจดำ
แต่ที่ทำคือหลบเมื่อสบตา

กรวิก (ชนิดา เดชาฤทธิ์)

จากบท **“วิมานทราย”**

จากเล่ม **นิล**

เธอหยุดยั้งนั่งพักสักน้อยหนึ่ง
อย่าเคียดขื่นแค้นเคืองเรื่องซัดขวาง
พอคลื่นลมสงบสติทศทาง
พอควันจางสร้างหมอกค่อยออกเรือ

โกวิท สิตลายัน

ชื่อบท **“พอควันจาง”**

จากเล่ม **ธารทอง**

กรรมกรจะกร้าวกล้า
และชานาจะกร้าวฉกรรจ์
กรรมกรต้องโรมรัน
และชานาต้องเริงแรง
ยิ่งร้าวยิ่งลึกซึ้ง
ถึงสายเลือดที่ไหลแดง
ยิ่งกลั่นยิ่งกร้าวแกร่ง
ยิ่งกร้านกร้าวยิ่งกรากกรำ

คันธนู

จากบท **เพียงมือตีน**

จากเล่ม **นาฏกรรมบนลานกว้าง**

อนิจจาเมฆคล้ำดำแท้แท้
อุตุส่ำห่าเรอบน้ำเงินพลิตพลินได้
อันคนเราถึงเศร้าโศกเพียงไร
ก็เบาใจเมื่อเขารู้เท่าทุกซ์

ครูเทพ (เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี)

ชื่อบท **“แม่เมฆดำยังเรอบน้ำเงิน”**

จากเล่ม **โคลงกลอนครูเทพ**

ฉันติดคุกครั้งนี้ชั่วชีวิต
เพราะทำผิดคิดรักตัวอักษร
ถูกคุมขังตั้งแต่เข้าจนเข้านอน
ขอวิงวอนโปรดอย่ามาประกัน
คุกหนังสือคือโซ่ทองที่คล้องล่าม
คุกหนังสือคือความงามแห่งความฝัน
คุกหนังสือคือโซ่ทองคล้องชีวิต
คุกหนังสือคือสวรรค์ฉันรักเธอ

แคน สังคีต

จากบท **คุกหนังสือ**

จากเล่ม **หนังสือที่ระลึกงานศพพิมล แจ่มจรัส**

ลูกแม่
เมื่อแม่ให้ขนมหวานแก่ลูก
ผลไม้บนต้นก็หวาน
ไปไม่วันนี้แสงแดดฉาย
กึ่งก้านวันนี้สิ้นไกวตามลม
ลูกแม่ แม่อุ้มลูก
นั่งเล่นได้ตั้นไม้ตรงนี้

จ่าง แซ่ตั้ง

จากเล่ม **กวีนิพนธ์ไทยร่วมสมัย :**

บทวิเคราะห์และสรุพนิพนธ์

คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน
คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน
คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน
คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน
คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน
คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน
คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน
คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน คน
คอยรถเมล์โดยสารประจำทาง.....ที่กรุงเทพฯ

จำง แซ่ตั้ง

๒๕๑๐

จากเล่ม ยามเช้า

เปิบข้าวทุกคราวคำ

เห็ญอญที่สูกิน

ข้าวนี้หมีรส

เบ็ญหลังสิทุกข์ทน

จากแรงมาเป็นรวง

จากรวงเป็นเม็ดพราว

เห็ญหยดลั๊กก็หยาด

ปุดโปนก็เส้นเอ็น

น้ำเห็ญที่เรือแดง

สายเลือดกัซัง

จงสูจำเป็นอาจิณ

จึงก่อเกิดมาเป็นคน

ให้ชนชิมทุกชั้นชน

และชมชื่นจนเขี้ยวควา

ระยะทางนั้นเหยียดยาว

ล้วนทุกข์ยากลำบากเข็ญ

ทุกหยดหยาดล้วนยากเย็น

จึงแปรรวงมาเป็นกิน

คือน้ำแรงอันหลังริน

ที่สูชดกำซาบฟัน

จิตร ภูมิศักดิ์

บทชื่อ **“เปิบข้าว”**

ชื่อบท **วิญญาณหนังสือพิมพ์ (คำเตือน...จากเพื่อนเก่าอีกครั้ง)**

(ใช้นามปากกา กวี ศรีสยาม)

ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ **ประชาธิปไตย ๒๕๐๗**

ไอ้รสทุกข์ทรมาณการคอยเอ๋ย
คนไม่เคยไหนจะซึ่งถึงมันหนอ
เปลี่ยวและเหงา เศร้า เขินจนเกินพอ
หัวใจพ้อเพรียกรับเธอกลับมา
น้ำหนึ่งหยดตกลงตรงแก้มซีด
มันเหมือนกริดใจหม่นจนผวา
ฉันรู้แล้วรสหนึ่งที่ตรึงตรา
การอำลาร้าวฤดูอย่างนี้เอง

จินตนา ปิ่นเฉลียว

จากบท “ลา”

จากเล่ม ดอกหญ้าสีชมพู

คือจงมีคืนไวยืนหยัด
มีปากกัดฟันทนคำคนหยัน
มีใจเชื่อแสนดีมีศีลธรรม
มีหน้าอันบางไว้ให้รู้อาย

จินตนา ปิ่นเฉลียว

ชื่อบท “กลับตาละปัตร”

จากเล่ม ดอกหญ้าสีชมพู

๑๖

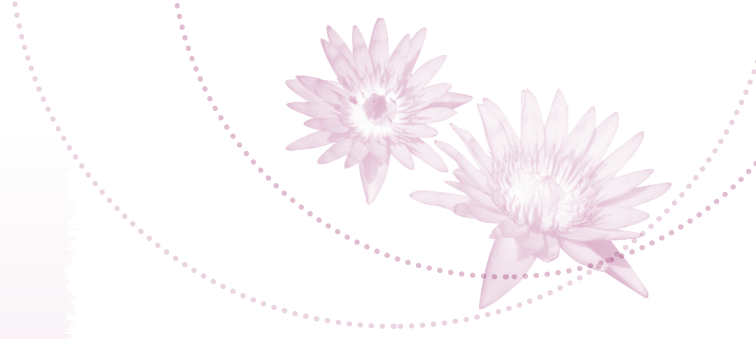
บทกวีกลางดวงใจ

จึงขอคารวะตื่นละอาต
ที่ด้านดาดเดินกร่างานดำปี
ที่ไม่ข้ามคนล้มข่มคนดี
และตื่นที่บางกว่าหน้าบางคน

จินตนา ปิ่นเฉลียว

จากบท **“ความเรียงเรื่องตื่น”**

จากเล่ม **ดอกหญ้าสีชมพู**

ดอกไม้ ดอกไม้จะบาน
บริสุทธิ์กล้าหาญ จะบานในใจ
สีขาว หุ่นสาวจะไฟ
แนวนแน้แก้ไข จุดไฟศรัทธา
เรียนรู้ต่อสู้มายา
ก้าวไปข้างหน้า เข้าหามวลชน
ชีวิตอุทิศยอมตน ฝ่าความลับสน
เพื่อผลประชา
ดอกไม้บานให้คุณค่า
จงบานซ้ำซ้ำ แต่ว่ายั่งยืน
ที่นี่และที่อื่นๆ ดอกไม้สดชื่น
ยืนให้มวลชน

จิระนันท์ พิตรปรีชา

จากเพลง **“ดอกไม้จะบาน”**

สตรีมีสองมือ
มันยึดถือในแก่นสาร
เกลียวเอ็นจักเป็นงาน
มิใช่ร้านหลงแพพรพรรณ
สตรีมีสองตีน
ไฉ่ปายป็นความไฝฝืน
ยืนหยัดอยู่ร่วมกัน
มิหมายมั่นกินแรงใคร

.....

จิระนันท์ พิตรปรีชา

จากบท “อหังการ์ของดอกไม้”

จากเล่ม **ใบไม้ที่หายไป**

แล้วฉันเลือกเป็นหิ่งห้อย
แทนดาวลอยสูงศักดิ์อัครฐาน
จึงมีปีก มีความหวัง อหังการ
มีสิทธิผ่านมุมอับอันลับดาว

.....

จิระนันท์ พิตรปรีชา

จากบท “หิ่งห้อย”

จากเล่ม **ใบไม้ที่หายไป**

กว้างกว้างไปไม้ปลิว
ละลิวหล่นลงสู่ดิน
เอื่อยเอื่อยธารไหลริน
มีรูสิ้น ณ แห่งใด
เปรียบดังชีวิตนี้
มีมีที่จะพักใจ
อ้างว้างร้างฤทัย
จวบชีพดับลงลับสูญ

จุลลดา ภักดีภูมินทร์ (ม.ล.ศรีฟ้า มหาวรรณ)
ท่องจำกันมา

ดอกรักบานในหัวใจใครทั้งโลก
แต่ดอกโศกบานในหัวใจฉัน
และจะเป็นเช่นนี้ชั่วชีวิต
ตราบรักอันแจ่มกระจ่างเลื่อนร้างไกล
นิยายรักก็ดยาวของเรา
คงไร้วันสดชื่นขึ้นบทใหม่
หมดความหมายที่จะรอกันต่อไป
เพราะเปลวไฟรักดับลงกับตา

เฉลิมศักดิ์ ศิลภาพร (เฉลิม รงคผลิน)
ชื่อบท “บทสุดท้ายของนิยายรัก”
จากเล่ม *ใบไม้แห่งนาค*

เสนาหาอาลัยทั้งไหลหลง
ชีวิตปลงเป็นหาสไม้อาจหนี
หัวใจเอ๋ยนึกน่าเป็นราตรี
ถึงเพียงนี้แล้วยังหวังดังนิพพาน
เขาจะอยู่อย่างไรใจเป็นห่วง
คอยถามทวงสายลมที่พรมผ่าน
ไฉวันคืนเหลือเกินช่างเนิ่นนาน
เพราะเลือกงานแทนรักจึงหนักใจ

ชนิดา เดชาฤทธิ์

จาก *นिरาศกรุงเก่า*

แม้มิได้เป็นดอกกุหลาบหอม
ก็จงยอมเป็นเพียงลดตาขาว
แม้มิได้เป็นจันทร์อันสกา
จงเป็นดาวดวงแจ่มแอร่มตา
แม้มิได้เป็นหงส์ทะนงศักดิ์
ก็จงรักเป็นโนรีที่หรรษา
แม้มิได้เป็นน้ำแม่คงคา
จงเป็นธาราใสที่ไหลเย็น

จินตนา ปิ่นเฉลียว

ชื่อบท *“พอใจให้สุข”*

บทอาชยานสำหรับเด็กชั้นมัธยม ๒

จงเป็นอาทิตย์เมื่ออุทัย
พลังใหม่เข้มแข็งแกร่งกล้า
พากเพียรเรียนรู้โลกา
เปลี่ยนแปลงสู่อารยะยุค
แรงอรุณหนุนเนื่องเรื่องล้ำ
แรงอรุณจกนำสันติสุข
มีตมนอนธกาลทานทุกข์
มือสองจกปลูกประกายพลัน

ทวีปวร (ทวีป วรดิลก)

จากบท **“แต่ วยจรุณของชีวิต”**

จากเล่ม **จงเป็นอาทิตย์เมื่ออุทัย**

เชิญรังสรรค์วรรณศิลป์รินน้ำทิพย์
ไพเราะลิบแลละลานในธารฝัน
แก้วกิงฟ้าผกาดาวพราวอำพัน
ราวพู่กันนรมิตยอดจิตจรกร

เฉลิมศักดิ์ ศิลภาพร (เฉลิม รงคผลิน)

ชื่อบท **“กำเหนิดกรี”**

จากเล่ม **จงเป็นอาทิตย์เมื่ออุทัย**

ไอ้พิษเอ๋ยพิษสวาทประหลาดล้ำ
เป็นทั้งน้ำและทั้งไฟไม่จบสิ้น
ทั้งขมหวานหวานปลื้มให้ดื่มกิน
พอชุ่มลิ้นแล้วก็หลอนเป็นร้อหรน

ทวีสุข ทองถาวร

จาก **นิราศกรุงเก่า**

คนเขียนกลอนเขาค่อนว่าอาภัพ
ฝากซีพกับความจนความหม่นไหม้
ถูกของเขาเราจะคิดเอาผิดใคร
อย่างดีก็ร้องไห้ไปลอบใจตัว

ทวีสุข ทองถาวร

จาก **นิราศกรุงเก่า**

อยากลบรอยเท้าเปื้อนพื้นเรือนหอ
ลบภาพคู่เคียงคลอกันต่อหน้า
ยิ่งอยากลบยิ่งกระจ่างไม่ร้างลา
เห็นตำตาดำใจจำไว้ตำใจ

ทวีสุข ทองถาวร

ชื่อบท **“ตำตาดำใจ”**

จาก **หนังสือที่ระลึกงานศพ ทวีสุข ทองถาวร**

ชื่อว่าสุรย์ก็ต้องแสงแรงแม้หันต์
ชื่อว่าจันทร์ก็ต้องเห็นแสงเย็นอ่อน
แต่ความจริงสิ่งหนึ่งพึงสังวร
ตายด้วยร้อนมันไม่ร้ายเหมือนตายเย็น

นภالیญ ฤกษ์ชนะ (สุวรรณธาดา)

ชื่อบท **“ร้อนกับเย็น”**

จากเล่ม **ดอกไม้ใกล้หมอน**

ทุกวันนี้ตึกไกลยังไม่ห้วง
แต่หวันทรวงตึกใกล้ไข่มแหง
ถ้าคนไทยหันมาฆ่ากันเอง
จะร้องเพลงชาติไทยให้ใครฟัง

นภลัย สุวรรณธาดา

ชื่อบท **“เพลงชาติ”**

จากเล่ม **ดอกไม้ใกล้หมอน**

เอกลักษณ์ศักดิ์ไทยมิใช่ทาส
เอกราชรัฐได้ในภาษา
เอกวัจน์อรรถรสพจนานา
เอกปัญญาผู้คิดลิขิตไว้

นภลัย สุวรรณธาดา

ชื่อบท **“ภาษา”**

จากเล่ม **ดอกไม้ใกล้หมอน**

๒๖

บทกวีกลางดวงใจ

รู้ก็รู้ว่าเขามีเจ้าของ
ถึงเขามองเขาก็เห็นเป็นคนอื่น
ใจยังไม่ห้ามใจให้กล้ำกลืน
ตาจะฝืนได้อย่างนี้กี่เวลา
อย่างะอย่างหวั่นไหว... ใจห้ามขาด
ใจทวาดแล้วโยใจผวา
ตาร้องให้ใจก็ตามไปห้ามตา
สมน้ำหน้าหัวใจร้องให้เอง

นภาลัย สุวรรณธาดา

ชื่อบท **“สมน้ำหน้า”**

จากเล่ม **ดอกไม้กลิ่นหอม**

วันเกิดลูก เก็บบคาลัย วันตายแม่
เจ็บท้องแท้ เท่าไร ก็ไม่บ่น
กว่าอุ้มท้อง กว่าคลอด รอดเป็นคน
เติบโตจน บัดนี้ นี่เพราะใคร
แม่เจ็บเจียน ขาดใจ ในวันนั้น
กลับเป็นวัน ลูกฉลอง กันผ่องใส
ได้ชีวิต แล้วก็เหลือ ระเบิดใจ
ลืมผู้ให้ ชีวิต อนิจจา

นภาลัย สุวรรณธาดา

ชื่อบท **“วันเกิด”**

จากเล่ม **ดอกไม้กลิ่นหอม**

ในฟ้าปรมิน้ำ
ในดินซำมีแต่ทราย
น้ำตาที่ตกทราย
คือเลือดหลังลงโลมดิน
สองมือเขามีแสง
เสียงเขาแย้งมีคนยิน
สงสารอีศานสิ้น
อย่าทรุดสู้ด้วยสองแขน
พายุยิ่งพัดอื้อ
ราวป่าหรือราบทั้งแดน
อีศานนับแสนแสน
ลิจจะพ่ายผู้ใดหนอ

“นายผี” (อัศนี พลจันทร)

ชื่อบท “อีศาน”

จากเล่ม *บทกวีนายผี*

๒๘

บทกวีกลางดวงใจ

ภาพคืนวันพระจันทร์ปริ่มน้ำปริ่มเขื่อน
ลงลอยเลื่อนเรือจักรภวา
นั่งท้าวแขนบรรสารขานลักวา
ชนะกลอนแพ่ต่าจึ่งปราชัย

นิภา บางยี่ขัน

จาก *นิราศกรุงเก่า*

หนังสือ

คำต่อคำนี้แหละคือสื่อภาษา
มือต่อมือนี้แหละมีชีวิตชีวา
หน้าต่อหน้านี้แหละหล่อใจต่อใจ
เปิดหนังสือเพื่ออ่านงานความคิด
เปิดชีวิตเพื่ออ่านความฝันใฝ่
เปิดทางทองเพื่ออ่านการก้าวไกล
เปิดทางชัยเพื่ออ่านสันติธรรม

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

ชื่อบท **“เปิดหนังสือ”**

จากเล่ม **ตากรุ่งเรืองโพยม**

เธอตายเพื่อจะปลุกให้คนตื่น

เธอตายเพื่อผู้อื่นอีกหิ้นแสน

เธอคือดินก้อนเดียวในดินแดน

แต่จะหนักและจะแน่นเต็มแผ่นดิน

เราจะยืนหยัดเหยียดให้เสียดฟ้า

เราจะลุกขึ้นทำภูผาหิน

กระชากฟ้าทำโหดโหดดทมิฬ

ฉีกเป็นชิ้นกระทุ้มขยี้ให้บี้แบน

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

ชื่อบท **“กระทุ้มแบน”**

จากเล่ม **เพียงความเคลื่อนไหว**

นกอยู่ฟ้านกหากไม่เห็นฟ้า
ปลาอยู่น้ำย่อมปลาเห็นน้ำไม่
ไส้เดือนไม่เห็นดินว่าฉันใด
หนอนย่อมไร้ดวงตา รู้อำจม
ฉันนั้นความเปื้อนเนาเป็นของแน่
ย่อมเกิดแก่ความนิ่งทุกสิ่งสม
แต่วันหนึ่งความเนาในเปือกตม
ก็ผุดพรายให้ชมซึ่งดอกบัว

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

ชื่อบท “เพียงความเคลื่อนไหว”

จากเล่ม *เพียงความเคลื่อนไหว*

การเกิดต้องเจ็บปวด
ต้องร้าวรวดและทรมาน
ในสายฝนมีสายฟ้า
ในผาที่บมีถ้ำทอง

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

ชื่อบท “หนทางแห่งหอยทาก”

จากเล่ม *ตากรุ่งเรืองโพยม*

ในห้วงรักนั้นมีทาง
เปลี่ยนอ้างว้างไร้คนเดิน
หากน้อยจึงหาเงิน
เป็นเงางามระวามไว้
รอว่าสักวันหนึ่ง
ซึ่งตะวันอันอำไพ
จะเกี่ยววราวดและฟ้าดไฟ
ประลัยห้วงลงย่อยยับ

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
ชื่อบท **“หนทางแห่งหอยทาก”**
จากเล่ม **ตากุ้งเรื่องโงม**

ยังไม่เคยเอ่ยว่า “รัก” เลยสักหน
แต่ในใจฉันเปี่ยมล้นด้วยรักยิ่ง
ไม่เคยมีที่ท้าวว่ารักจริง
แต่ทุกสิ่งทีกระทำคือความรัก

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
ชื่อบท **“เธอผู้เป็นที่รัก”**
จากเล่ม **ตากุ้งเรื่องโงม**

ใครคือครู ครูคือใครในวันนี้
ใข้อยู่ที่ปรีญญามหาศาล
ใข้อยู่ที่เรียกว่าครูอาจารย์
ใข้อยู่บนานสอนนานในโรงเรียน
ครูคือผู้ชี้แนวทางความคิด
ใให้รู้ถูกรู้ผิดคิดอ่านเขียน
ใให้รู้ทุกขรู้ยากรู้พักเพียร
ใให้รู้เปลี่ยนแปลงสู้สร้างงาน

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

ชื่อบท “ใครคือครู”

จากเล่ม ตากรุ่งเรืองโพยม

อยากใให้รู้ว่ารักสักเท่าฟ้า
หมดภาษาจะพิสูจน์พูดรักได้
เต็มอยู่ในความว่างกว้างและไกล
คือหัวใจสองดวงห้วงหากัน

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

ชื่อบท “บนลานอโศก”

จากเล่ม คำหยาด

หาดทรายนึ่มพิมพีใจใครคนหนึ่ง
คนผู้ซึ่งแสนรักเธอหนักหนา
ทุกเม็ดทรายคือคำจำรรจา
หนักกว่าฟ้าหนากว่าน้ำล้าแผ่นดิน

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
ชื่อบท “แม่พิมพีใจ”
จากเล่ม **คำหยาด**

น้ำตารินไหลพร่างอย่างเสียบเสียบ
มันเย็นเฉียบเหมือนเลือดให้เลือดไหล
ทั้งปวดลึกราวทั่วเนื้อหัวใจ
วันทำไมจึงมีดยืดยาวนานัก

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
ชื่อบท “ในนามของความรัก”
จากเล่ม **คำหยาด**

อยากให้โลกหยุดลงที่ตรงนี้
หยุดเวลาในที่ที่ปรารถนา
อยากแหงนหน้ายิ้มรับกับฟากฟ้า
เพื่อบอกว่า...วันนี้ฉันมีรัก

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

ชื่อบท “ความรัก (๑)”

จากเล่ม **ให้เธอทั้งหมดเท่าที่มี**

เมื่อเขาหักอกเราต้องเศร้าโศก
จงแก้โรคอกหักด้วยรักใหม่
จะกี่ครั้งก็ไม่เห็นจะเป็นไร
เพราะความรักยิ่งใหญ่ในทุกครั้ง

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

ชื่อบท “อกหัก”

จากเล่ม **ไม่รู้เลยว่ารัก**

๓๖

บทกวีกลางดวงใจ

ความรัก ไม่ต้องการ แค่วันเดียว
ความรัก ไม่ต้องเกี่ยว กับวันไหน
ความรัก ไม่ต้องมี เวลาใด
ความรัก ไม่ต้องให้ ให้ใครชี้
ความรัก ไม่ต้องมี ข้อวิจารณ์
ความรัก ไม่ต้องการ การกดขี่
ความรัก ไม่ต้องให้ ใครตราตี
ความรัก ไม่ต้องมี เส้นพรมแดน

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

ชื่อบท “ความรัก”

จากเล่ม *อยากจะทำบอกว่ารักสักเท่าฟ้า*

กลับมาหาเธ่อีก...ที่รัก
แม้เธอจกต้องการฉันหรือไม่
มาด้วยความรักทันล้นฤทธิ์
มาเพื่อให้โลกประจักษ์ว่ารักจริง

ประยอม ชองทอง

ชื่อบท “ฟ้าหลังฝน”

จากเล่ม *สุดสงวน*

ดอกไม้สวยรวยสีมีกลิ่นหอม
ย่อมจกย่อมจิตระทดให้สดใส
เมื่อไม่สิ้นกลิ่นสิ่งใด
จะดมได้ก็แต่ชำระกำกรม
สายน้ำเหนือเมื่อปามาหน้า
ก็ชุ่มฉ่ำชีพชื่นคลายชื่นชม
แต่น้ำกว้างกลางทะเลทั้งคลื่นลม
รักจะชมมักจะชำระกำกรวม

ประยอม ของทอง

ชื่อบท “หนังสือ- ดอกไม้- สายน้ำ-ความรัก”

จากเล่ม **สุดสงวน**

ในโลกนี้มีสิ่งต้องวิ่งแข่ง
ถ้าหย่อนแรงราขอต่อเข้าบ้าง
ก็จะแพ้แยบถึงอับปาง
อย่าหมายร่างเราจะอยู่สู้หน้าใคร
ชีวิตเราเหมือนเรือเมื่อออกท่า
ต้องรู้ว่าค้ำนั้นนอนที่ไหน
ต่อรุ่งเช้าก้าวอีกขั้นมรรคาลัย
กว่าวันชัยสมประสงค์ถือธงชู

ประยอม ของทอง

ชื่อบท “ชีวิต..ถ้าเหมือนเรือ”

จากเล่ม **สุดสงวน**

ที่รักดาวพร่างพร่างกลางฟ้ากว้าง
เพราะเหมือนต่างเทียนทองส่องทางฝัน
ที่รักฟ้าคราแจ้งแสงตะวัน
เพราะแสงนั้นเน้นหวังให้ยั่งยืน
ที่รักน้ำกว้างไกลสุดสายเนตร
เพราะเป็นเหตุชุกมลให้ชื่นมื่นขึ้น
ที่รักสีมีดหมองของกลางคืน
เพราะช่วยกลืนทุกขใจได้ช่วยยาม

ประยอม ซองทอง

ชื่อบท **“เหตุที่รัก”**

จากเล่ม **สุดสงวน**

อันอำนาจใดในโลกนี้
ไม่เห็นมีเปรียบปานการศึกษา
สร้างคนหาค่ามิได้ในโลกา
ขึ้นจากผู้ที่หาค่าไม่มี

ม.ล.ปิ่น มาลากุล

หลากหลายบทกลอนจาก **ม.ล.ปิ่น มาลากุล**

จาก Permalink :

<http://www.oknation.net/blog/mettapc>

“...ในโลกนี้มีอะไรเป็นไทยแท้
ของไทยแน่หรือคือภาษา
ทั้งคนมีคณจนแต่ต้นมา
ใช้ภาษาไทยทั่วทุกตัวตน
เด็กตะโกนก็กร้องเรียกแม่
เริ่มใช้คำไทยแท้มาแต่ต้น
ไม่มีต่างภาษามาปะปน
ทุกทุกคนก็สุขสบายใจ

ม.ล.ปิ่น มาลากุล

หลากหลายบทกลอนจาก **ม.ล.ปิ่น มาลากุล**

จาก Permalink :

<http://www.oknation.net/blog/mettapc>

กล้วยไม้มีดอกซ้ำ ฉันใด
การศึกษาเป็นไป เช่นนั้น
ดอกออกคราวไร งามเด่น
งานสั่งสอนปลูกปั้น เสร็จแล้วแสนงาม

ม.ล.ปิ่น มาลากุล

หลากหลายบทกลอนจาก **ม.ล.ปิ่น มาลากุล**

จาก Permalink :

<http://www.oknation.net/blog/mettapc>

ชาติที่ยืนยงคงอยู่เพราะครุฑี
สำคัญนักหน้าที่เรามีอยู่
งานก่อสร้างห้างหออยากพอดู
แต่งงานครุฑยากยิ่งกว่าสิ่งใด

ม.ล.ปิ่น มาลากุล

หลากหลายบทกลอนจาก **ม.ล.ปิ่น มาลากุล**

จาก Permalink :

<http://www.oknation.net/blog/mettapc>

เพื่อจะกินเรื่อยไปไม่ต้องอด
เพื่อปราถนา “เกียรติ” อยู่ชูชู้ศักดิ์ศรี
เพื่อสุขในทาง “กาม” คงความมี
จึงผลที่สุดนั้นมันท์ “โกง”

ปิยพันธ์ จัมปาสุด

ชื่อบท **“มัน”**

จากเล่ม **เงาสะท้อน**

ความมีดีระหว่างดาวต่อดาวนั้น
เมื่อถูกแสงสว่างตะวันมันก็เห็น
แต่ความมีดีระหว่างใจนั้นไม่มี
หนทางที่ซบใล่มันได้เลย

ปียพันธ์ จัมปาสุด

ชื่อบท “ความมีดีระหว่างดาว”

จากเล่ม เกาสะท้อน

รีวขบวนเหยียดยาวแห่งสาวหนุ่ม
เลือ่ครุยคลุมสวมร้างอย่างเหมาะสม
เคลื่อนสู่เกลียวคลื่นคลั่งของสังคม
แล้วก็จมทีละคน...ทีละคน

ปียพันธ์ จัมปาสุด

ชื่อบท “จุดจบของปริญญาชน”

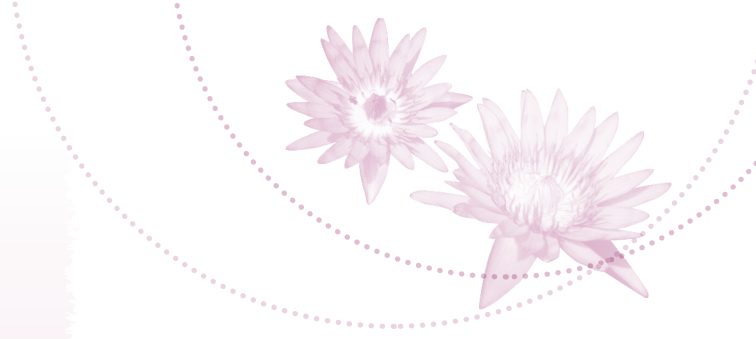
จากเล่ม เกาสะท้อน

นักเดินเรือต้องมุ่งทะเลหลวง
เกียรติภูมิทั้งปวงจึงเจ็ดจ้ำ
เมื่อผ่านลมคลื่นผ่านกาลเวลา
ต้องพบเห็นนกฟ้า-อย่างแน่นอน ฯ

พนม นันทพฤษ์

ชื่อบท “นักเดินเรือ”

จากเล่ม ทะล ป่าภู และเพิงพัก

ครั้งกระโน้นนานแล้ว ครั้งนั้น
ใครชานคำกัน-จะฝ่าข้าม
ร้อยวาพันภูจะเต้าตาม
ทางทอดอันวาววามวะวาววาว
จะเป็นนกบีเบ --แม่เหวว่า
จะจิตใจหาญกล้า - จะแกร่งกร้าว
แม่ทางที่บัจจยี่ดระยะยาว
ใครกันบอกว่า-จะก้าว จะฝ่าไป—ฯ

พนม นันทพฤษ์

ชื่อบท “ตำนานนกพญาไฟ”

จากเล่ม ทะล ป่าภู และเพิงพัก

ณ ที่ใดดวงใจไม่ไหวหวั่น
ขอฝ่าฟันอุปสรรคและขวากหนาม
ถึงสิ้นชาติวิสาขะตาพราม
จะฝากนามโลกให้รู้กู่ชชาย

พนมเทียน

ชื่อบท “บทนำ เล่ม ๑ (ไพรมหากาพย์)”

จากเล่ม เพชรพระอุมา

ความมืดหว่างเดือนดาวพราวเวหาส
ธรรมชาติสร้างสรรค์บันดาลให้
แต่จุดมืดอยู่หว่างกลางหทัย
เกิดขึ้นได้เพราะมนุษย์จุดมันเอง

พิบูลย์ชัย พันธุลี

ชื่อบท “จุดมืด”

จากเล่ม นิล

๔๖

บทกวีกลางดวงใจ

อันความจริง “ของกู” มิได้มี
แต่พอเปลอ “ของกู” มิ ขึ้นจนได้
พอหายเปลอ “ของกู” ก็หายไป
หมด “ของกู” เสียได้ เป็นเรื่องดี
สหายเอ๋ย จงถอน ซึ่ง “ของกู”
และถอนทั้ง “ของกู” อย่างเต็มที่
ของเปลี่ยนไป เปลี่ยนมา ทุกนาที่
เพราะไม่มีของใครที่ไหนเอ๋ย ?

พุทธทาส อินทปัญโญ

ชื่อบท **“ของกู-ของกู”**

จากเล่ม **คำกลอนสอนธรรม**

หมุ่นกัจ้อง มองเท่าไร ไม่เห็นฟ้า
ถึงฝูงปลา ก็ไม่เห็น น้ำเย็นใส
ไล่เดือนมอง ไม่เห็นดิน ที่กินไป
หนอนก็ไม่ มองเห็นคุณ ที่ดูดีกิน
คนทั่วไป ก็ไม่ มองเห็นโลก
ต้องทุกข์โศก หงุดหงิด อยู่นิจสิน
ส่วนชาวพุทธ ประยุกต์ธรรม ตามระบิล
เห็นหมดสิ้น ทุกสิ่ง ตามจริงเอ๋ย

พุทธทาส อินทปัญโญ

ชื่อบท **“ดาบอด-ดาดี”**

จากเล่ม **คำกลอนสอนธรรม**

เขามีส่วน เลวบ้าง ช่างหัวเขา
จงเลือกเอา ส่วนที่ดี เขามีอยู่
เป็นประโยชน์ โลกบ้าง ยังนำดู
ส่วนที่ชั่ว อย่าไปรู้ ของเขาเลย
จะหาคน มีดี โดยส่วนเดียว
อย่ามัวเที่ยว ค้นหา สหายเอ๋ย
เหมือนเที่ยวหา หนวดเต่า ตายเปล่าเลย
ฝึกให้เคยมองแต่ดีมีคุณจริง

พุทธทาส อินทปัญโญ

ชื่อบท “มองแต่แง่ดีเถิด”

จากเล่ม คำกลอนสอนธรรม

เดือนต่ำดาวตกนกร้องไห้
ไร้ซึ่งสรรพเสียงสำเนียงใด
ไม่มีแม้ความเคลื่อนไหวของสายลม
ต้นมะขามสนามหลวงง่วงหงอย
หญ้าแพรกมดตะนอยนิ่งก้ม
แลฟ้าเห็นฟ้าอะดิดพะอม
ภูเขาทองท่านก็ซึมเหมือนฟกซ้ำ

ไพฑูริย์ วงษ์เทศ

ชื่อบท “ไม่มีเสียงลมหายใจ”

จากเล่ม หมายเหตุร่วมสมัย

แม่ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมตั้งใจหนัก
เรียวยแรงรักแม่ใช้เพื่อไผ่ฝั้น
อีกสาวไหมด้วยมือซื่อสัตย์นั้น
ทั้งหอมมันละเมียดละไมใช้เวลา
สื่อวิญญาณผ่านมือสู่เส้นไหม
ถักเส้นใยแต่ละเส้นเป็นเนื้อผ้า
ตีนที่ใช้กระดูกก็คือชีวา
มือที่คว่ำกระสวยวาดคือชีวิต

ไพวรินทร์ ชาวงาม

ชื่อบท **“ไหมแท้ที่แม่ทอ”**

จากเล่ม **ผ้าก้านกล้วย**

ต้นหนที่ที่แคว้นใกล้แดนสุวรรณ
ไคลหลวงแลเลื่อมเงื่อมเวหา
ชนขนานนามคีรีรินทร์ “จินตนา”
หลังธารมาชুবชนบนแดนดิน
เหนือบรรพตสดใส่น้ำไหลหลง
กวีสรงสนานในธารศิลป์
โปรยสุคนธ์ปนมาในวาริน
อบอวลกลิ่นหอมกรุ่นถึงรุ่นเรา

มะเนาะ ยูเด็น

ชื่อบท **“ธารศิลป์”**

จากเล่ม **ธารทอง**

คือน้ำผึ้ง คือน้ำตา คื่อยาพิษ
คือหยาดน้ำอมฤตอันชื่นชุ่ม
คือเกสรดอกไม้คือไฟรูม
คือความกลุ้มคือความฝัน นั้นแหละรัก

รงค์ เวนุรักษ์

จากเล่ม **รวมเรื่องสั้น กระดังงากล้วยหิน**

ตื่นเถิดเสรีชน
อย่ายอมทนก้มหน้าผืน
หอกดาบกระบอบกบีน
หรือทนคลื่นกระแสเรา

รวี โดมพระจันทร์

ชื่อบท **“ตื่นเถิดเสรีชน”**

จากเล่ม **ตื่นเถิดเสรีชน**

สรรพลิ่งนึ่งเน่าในเงาฉาย
ละความวุ่นวายลงายฉงน
สังกัดแห่งรัตติกาลเหมือนมารผจญ
แต่สงบคือมนต์ก้ำจืดมาร

แรคำ ประโยคคำ

จาก **คำนำ**

จากเล่ม **น้ำพุร้อน**

ประพันธ์กร

คงร้าวรอนสะท้อนจิตพิชิตร้าวลาญ

กรีตกมลตนเองเชลงาน

เพื่อสุขสานต์ชานทรวงแต่ปวงชน

ถึงร่างสิ้นกินหน้พราวจากพิภพ

งานมีลบจบลงคงหลังผล

ความฝันหลากจากสมองยังครองมนต์

คุณค่าล้นชนรุ่นหลังยังชื่นชม

วนิดา สถิตานนท์

ชื่อบท **“แต่ ประพันธ์กร”**

จากเล่ม **ธารทอง**

เราพร้อมที่จะพบ
กับหลุมศพและเลือดสี
เพื่อแลกกับเสรี
และประชาธิปไตย
ตีตรวนทั้งสองตีน
ก็จะป็นจะป่วยไป
ขวางขวางหรือกองไฟ
เราจะฝ่าจะลุยฟัน
สายฝนที่เราฝัน
เราจะขยันทั้งวันคืน
ถ้าขวัญอันฟูบฟัน
ให้เพียงฟูเป็นดวงไฟ

วาทิช จรุงกิจอนันต์

ชื่อบท “อิสระและเสรี”

จากเล่ม *บันทึกบนทางผ่าน*

ฉันเยาว์ ฉันเขลา ฉันทึ่ง
ฉันจึงมาหาความหมาย
ฉันหวังเก็บอะไรไปมากมาย
สุดท้ายให้กระดาษฉันแผ่นเดียว

วิทยากร เชียงกูล

ชื่อบท “เพลงเถื่อนแห่งสถาบัน”

จากเล่ม *ฉันจึงมาหาความหมาย*

จะสอยดาวสาวเดือนที่เคลื่อนฟ้า
มาทำอาหารให้คนไร้สิ้น
พินนภาที่เห็นออกเป็นขึ้น
เอามาสิ้นเย็บเป็นเสื้อเผื่อคนจน
จับเอาดวงตะวันอันกว้างใหญ่
จัดสรรให้คนพำนักพักทุกหน
เที่ยวรวบรวมธาตุมาทั้งสากล
แล้วคิดค้นปรุงเป็นยาฆ่าโรคภัย

วิหยากร เชียงกุล

ชื่อบท **“ความฝันที่ชนบท”**

จากเล่ม **ฉันจึงมาหาความหมาย**

หยาดน้ำตาประชาไทยในวันนี้
ไหลท่วมปฐพีแล้วพี่เอ๋ย
ถ้าความจริงสามารถอ้างเหมือนอย่างเคย
ก็จะเอ๋ยและอ้างอย่างไม่กลัว
นี่มีปากก็ถูกปิดจนมืดมิด
เขาทะเล็มถูยรดและกดหัว
ปัญหาที่เกิดขึ้นมันพันพัน
ไม่ยากโทษใครชั่วเพราะกลัวตาย

วิสา คัญทัพ

ชื่อบท **“กดหัวประชาชน”**

จากเล่ม **เราจะฝ่าข้ามไป**

ไม่มีอำนาจใดในโลกหล้า
ผู้ปกครองต่างมาแล้วสาบสูญ
ไม่มีใครล้าเลิศน่าเทิดทูน
ประชาชนสมบูรณ์นรินทร์ไป
เมื่อยืนหยัดต่อสู้ผู้กดขี่
ประชาชนย่อมมีชีวิตใหม่
เมื่อห้องฟ้าสีทองผ่องอำไพ
ประชาชนย่อมเป็นใหญ่ในแผ่นดิน

วิสา คัญทัพ

ชื่อบท “สิบสี่ตุลา”

จากเล่ม เราจะฝ่าข้ามไป

หยดฝนย่อยหยาดฟ้ามาสู่ดิน
ประมวลสิ้นเป็นมหาสารใหญ่
แผดเสียงซัดลุท้อิ่งมีไป
พลังไหลแรงรุดสุดต้านทาน
อันประชาสามัคคีมีจัดตั้ง
เป็นพลังแกร่งกล้ามหาศาล
แสนอาวุธแสนศัตรุหม้อันธพาล
มีอาจต้านแรงมหาประชาชน

“ศรีบูรพา” (กุหลาบ สายประดิษฐ์)

จากเล่ม กุหลาบแห่งแผ่นดิน

๕๖

บทกวีกลางดวงใจ

ยังไม่ตาย เรายังอยู่สู้อยู่ยืนหยัด
ฝันและหวังยังแจ่มชัดจรัสยิ่ง
เลือกจำแนกแยกแยะและคัดทิ้ง
เก็บบางสิ่ง ที่บางอย่างหาทางชนะ
เธอฝ่ายหนึ่ง ฉันฝ่ายหนึ่งฟังแจ่มชัด
แตกต่างกันอย่างยืนหยัด... ถึงสัจจะ
ข้ามขุนเขาวิชาสู่อารยะ
เอาชนะด้วยปัญญาสมคำมนุษย์

ศักดิ์สิทธิ์ มีสมสืบ

ชื่อบท **“รำลึกทวนรอยเท้าแห่งวิถี**

๒๐ ปี ๑๔ ตุลา”

จากเล่ม **กวีนิพนธ์ไทยร่วมสมัย :**
บทวิเคราะห์และสรรนิพนธ์

จากหยดน้ำหยदन้อยหลายร้อยหยด
รวมกันหมดเป็นมหาชลาลัย
จากปิงวังยม่านผ่านมาไกล
แล้วรวมไหลกันเข้าเป็นเจ้าพระยา
คือสายเลือดรวมไหลไทยทั้งชาติ
รวมน้ำใจใสสะอาดศาสนา
รวมภักดีสูงส่งองค์ราชา
รวมศรัทธาในเส้นที่ประเพณี

ศิริพงษ์ จันทน์หอม

ชื่อบท **“หยดน้ำเจ้าพระยา”**

กลอนชนะการประกวด

และครูเอื้อ สุนทรสนาน นำมาใส่ทำนอง
เป็นเพลงหนึ่งของวงสุนทราภรณ์

จากคนรักมาไกลใจอยากกลับ
เฝ้าคอยนับคืนวันแล้วขวัญหาย
เจ้าพระยาปลอบด้วยช่วยใจชาย
อย่าให้ตายเพราะรอเลยหนอเรา

ศิริพงษ์ จันทน์หอม

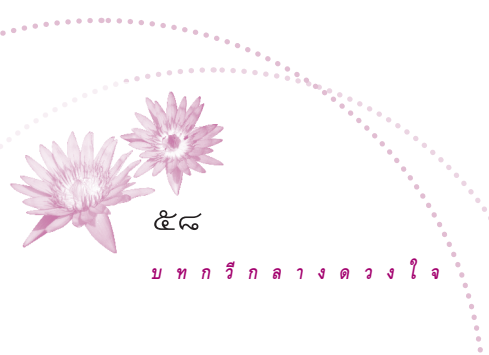
จาก **นิราศกรุงเก่า**

เราจะข้ามหนามขวากทุกภาคภพ
เราจะข้ามสนามรบที่หลากหลาย
เราจะข้ามคืนวันอันตรราย
เราจะข้ามความหมายแห่งหายนะ
เราจะไปชมดาวพรึบพราวเคลื่อน
เราจะไปชมเดือนดวงสวยสะ
เราจะไปเก็บปูเมฆหิมะ
เราจะไปไหว้พระในทิพย์วิมาน
จะไม่มีนรกอเวจี
จะไม่มีโลกีย์ที่หยาบกร้าน
จะมีแต่สวรรค์อันเบิกบาน
หัวสะพานจรดตีนสะพานสถาพร

ศิวกานท์ ปทุมสูติ

ชื่อบท **“สร้างสะพาน”**

จากเล่ม **สร้อยสันติภาพ**

แม้อยู่ห่างต่างถิ่นแผ่นดินไหน
ถ้าวันใดคิดถึงถิ่นแผ่นดินสยาม
จงมองดาวพราวพร้อยลอยฟ้างาม
เพราะทุกยามฝากใจไว้กับดาว

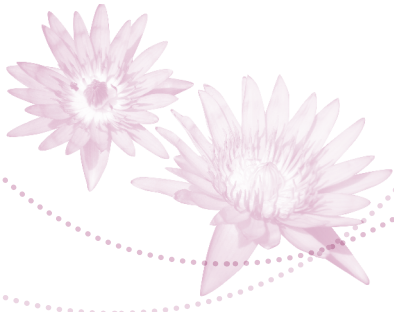
สนธิกาญจน์ กาญจนาสน์

ชื่อบท **“เจ้าพระยาถึงฝั่งโขง”**

หัวข้อ **รวมบทกวี : สนธิกาญจน์ กาญจนาสน์**

จากเว็บไซต์ **สมาคมกวีร่วมสมัย**

www.kawethai.com

ใครจะมีรักใหม่ไม่ยากรู้
ใครจะอยู่กับใครไม่ยากถาม
ใครจะกล่าวอ้างหากไม่ยากปราชญ์
ใครจะห้ามเล่นกับไฟไม่ยากฟัง
มิหลงเหลือกับความฝันของวันใหม่
มิเสียใจกับความทรมานของความหลัง
ใครจะเลวเหลวไหลไม่ยากชัง
ใครมอมหวังดีให้ไม่ยากรับ

สนธิกาญจน์ กาญจนาสน์

ชื่อบท **“เรือเพลง”**

หัวข้อ **รวมบทกวี : สนธิกาญจน์ กาญจนาสน์**

จากเว็บไซต์ **สมาคมกวีร่วมสมัย**

www.kawethai.com

รักควรรู้สำหรับผู้รักสงวน
รักอบอวลสำหรับผู้รักถนอม
รักยืนยาวสำหรับผู้รักก้อม
และรักพร้อมสำหรับผู้รักรัก

สนธิกาญจน์ กาญจนานันท์

ชื่อบท “รัก”

จากเล่ม โลก ชีวิต ความคิดและความรัก

อ้อมกอดที่จะสงวนไม่ด่วนสนอง
อ้อมตักน้องจงถนอมก่อนยอมสนอง
ถึงวันขึ้นคืนฉ่ำถูกทำนอง
จะตระกองกอดกนกแนบกนอน

สวัสดี ธงศรีเจริญ

ชื่อบท “ภาษารัก”

จากหัวข้อ วรรณทอง

เว็บไซต์ สมาคมนักกลอนแห่งประเทศไทย

www.thai poet.net

เจ้าขุนทองร้องไห้
ว่าดอกจำปีถูกบีบ
ลูกเอยหนอลูกเอ้ย
แม่มาร้องเรียกหา
เจ้ามิใช่่นักรบ
รูปร่างเจ้าก็น้อยน้อย
แม่รู้ว่าลูกรัก
พ่อก็รู้ว่าลูกรักมี

อยู่ในเรือจนตึกตื้น
ตายอยู่เกลื่อนเจ้าพระยา
เจ้าอย่าเฉยเชื่อนชา
นี่พ่อมาตั้งตาคอย
ที่เคยประสบริ้วรอย
เพราะเรียนหนังสือหลายปี
นี่มีความรักดี
กตัญญูแผ่นดิน

สุจิตต์ วงษ์เทศ

ชื่อบท “เจ้าขุนทอง”

จากเล่ม *เจ้าขุนทองไปปล้น*

เมื่อรักกันไม่ได้ก็ไม่รัก
ไม่เห็นจักเกรงการณ์สถานไหน
ไม่รักกุกุกก็จักไม่รักใคร
เอ๊ะ น้ำตาถูกไหลทำไมฤ

สุจิตต์ วงษ์เทศ

จากหัวข้อ *วรรณทอง*

เว็บไซต์ *สมาคมนักกลอนแห่งประเทศไทย*

www.thai poet.net

เมื่อพูดกันไม่ได้ก็ไม่พูด
จะทำปากให้เป็นตุตพูดไม่ได้
จะได้รู้กันว่าประเทศไทย
เป็นของคนหัวใส่สองสามคน
ถ้าความจนถูกหาว่าขบถ
เพื่อให้ความรวยกตกลางถนน
กูก็พร้อมจะขบถรดน้ำมนต์
กราบพระออกปล้นความเป็นธรรม

สุจิตต์ วงษ์เทศ

ชื่อบท “กูจะเป็นขบถ”

จากเล่ม **เจ้าขุนทองไปปล้น**

ไม่มีกรอบครองคำก็งามได้
อยู่แต่ใครจะไปถึงซึ่งได้ที่
เมื่อสำนึกลึกซึ่งถึงกวี
มีไม่มีฉันทลักษณ์ ไม่รู้แล้ว

สุจิตต์ วงษ์เทศ

ชื่อบท “ลืมหันตลักษณ์บ้างก็ได้”

จากหัวข้อ **ฉันทลักษณ์ ไม่ฉันทลักษณ์ไม่ใช่ปัญหา**

เว็บไซต์ **สมาคมนักกลอนแห่งประเทศไทย**

www.thaipoet.net

วันนี้มีด... ไข่มีดสนิท
ไฟดวงนิตยังมีแสง
ขอเพียงลมพัดแรง
เถ้ามอดแดงก็จะลาม
ทุ่งนี้รัก... ไร่รกหมด
นั้นข้าวสดขึ้นแทรกหนาม
ขอเพียงฝนจากฟ้าคราม
ข้าวจะงามท่วมหญ้าคา

เสกสรรค์ ประเสริฐกุล

จากเล่ม **ฟองเวลา**

แม่คือดินอันอุดม พรหมแห่งบ้าน
แม่คือน้ำซึ่งจำเป็นทิพย์ธารใส
แม่คือลมซึ่งให้ลมหายใจ
แม่คือไฟอุ่นสว่างในชีวิต
แม่อยู่ในดิน น้ำ ลม และไฟ
ให้ชีวิตซึ่งอยู่ได้โดยธาตุสี่
ด้วยความรักทั้งหมดที่แม่มี
ถ้อยพาทิใดเล่าจะทำใจ

อดุล จันทรศักดิ์

ชื่อบท **“แม่”**

เอกสารที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพ
คุณแม่ละออ จันทรศักดิ์
๒๒ มกราคม ๒๕๕๔

มาตกรนิรนามสงครามเดือน
เพื่อนกับเพื่อนก็ถึงวันฆ่ากันได้
ชนละทิ้งคุณธรรมประจำใจ
เพียงเพื่อใช้นามว่า “วีรชน”

อดุล จันทรงค์ดี

ชื่อบท **“บทเพลงเหนือสุสาน”**

จากเล่ม **นิล**

เพิ่มชีวิตเข้มแข็งให้แกร่งกล้า
ให้เชิดหน้าท่ามองถึงห้องทาว
ยิ้มเยาะโลกโซดชะตามานานยาว
ซ่อนน้ำพราร่วมท้อรดหัวใจ

อร อักษรา (ม.ร.ว.อรฉัตร ทองทอง)

ชื่อบท **“ดาวรู้ไหม”**

จากเล่ม **ฝนซาฟ้าสาง**

ลับแวตตาให้คมกริบ
เพ็นหยิบปัญญาเก่งกล้า
เรียนภาษาตินน้ำฟ้า
หาปิตขึ้นชมรมณีย์
จะพบความหมายชีวิต
อันลิขิตในมิ่งขวัญนี้
ใช้ณฤมิตแวตชีวิต
ที่อมตะชนะความตาย

อังคาร กัลยาณพงศ์
ชื่อบท **“จาฤกอดีต”**
จากเล่ม **ปณิธานกวี**

ใครดูถูกดูหมิ่นศิลปะ
อนารยะไร้สกุลสกุลสัตว์
ราวลิงค่างเสื่อสางกลางป่าชัฏ
ใจมืดจืดกว่าน้ำหมึกดำ
เพียงกินนอนสืบพันธุ์เท่านั้นฤ
ชื่อว่าสิ่งประเสริฐเลิศล้ำ
หยาบยโสก็กษปะอธรรม
เหยียบย่ำทุกหย่อมหญ้าสาธารณ์
ภพหน้าอย่ามีรูปมนุษย์
จงผุดเกิดในร่างดิรัจฉาน
หน้าติดดินกินขี้เลี้ยงคลาน
ทรมานทุกข์ร้อนร้ายนรินทร์เอย

อังคาร กัลยาณพงศ์
ชื่อบท **“ดูถูกศิลปะ”**
จากเล่ม **กวีนิพนธ์**

อนิจจนาเสียดาย
ฉันทำชีวิตหายครึ่งหนึ่ง
ส่วนที่สูญนั้นลึกซึ้ง
มีน้ำผึ้งบุหงาลดามาลย์ ฯ
ครึ่งหนึ่งหลงเหลือในอกนี้
สิ้นชีวิตเสียสะเทือนสะท้าน
ซ้ำไซ้ตรวนพันธนากร
ทรมานปานทาสจะขาดใจ ฯ

.....

อังคาร กัลยาณพงศ์

ชื่อบท **“อนิจจนาเสียดาย”**

จากเล่ม **กวีนิพนธ์**

๑. ฉันเอาฟ้าห่มให้ หายหนาว
ตึกตื่นกินแสงดาว ต่างข้าว
น้ำค้างพร่างกลางหวาด หาดี้ม
ไหลหลังกวีไว้เช้า ชั่วฟ้าดินสมัยฯ
๒. พลีใจเป็นปาฐา อภรรพณ์
ขวัญลิวไปเมืองฝัน ฟากฟ้า
เสาะทิพย์ที่สวรรค์ มาโลก
โลมแผ่นทรายเส้นหญ้า เพื่อหล้าเกษมศานต์ฯ

.....

อังคาร กัลยาณพงศ์

จากเล่ม **กวีนิพนธ์**

รักทะเลที่ใสจาง
รับประทานกับข้าวขาว
เอื้อมเก็บบางดวงดาว
ไว้คลุกข้าวขาวเกลือกินๆ
ดูปุ่หอยเรียงระบำ
เต็นรำทำเพลงวังเวงสิ้น
กึ่งก่ากึ่งกือบิน
ไปกินตะวันและจันทร์ฯ

อังคาร กัลยาณพงศ์
ชื่อบท **“รักทะเล”**
จากเล่ม **กวีนิพนธ์**

ถึงใครเหาะเหินวิมุติสุดฝั่งฟ้า
เดือนดาราภิรมย์เป็นมรรคอย่างยิ่งใหญ่
แต่เราขอรักโลกนี้เสมอไป
มอบใจแต่ปลูปลูกพืชวิวาย

อังคาร กัลยาณพงศ์
ชื่อบท **“ปณิธานกวี”**
จากเล่ม **ปณิธานกวี**

โลกนี้มีอยู่ด้วย
ทราญและสิ่งอื่นมี
ปวงธาตุต่ำกลางดี
ภาคจักรพาลมีร้าง
ภพนี้มีใช่หล้า
กาก็เจ้าของครอง
เมาสมมุติจองทอง
น้ำมึครแล้งโลกม้วย

มณี เดียวนา
ส่วนสร้าง
ดุลงภาพ
เพราะน้ำแรงไหน
หงส์ทอง เดียวเลย
ชีพด้วย
หีนชาติ
หมดสิ้นสุขศานต์

.....

อังคาร กัลยาณพงศ์
ชื่อบท “โลก”
จากเล่ม **กวีนิพนธ์**

ใครจะอาจซื้อขายฟ้ามหาสมุทร
แสนวิสุทธิโลกนี้ที่พระเจ้าสร้าง
สุดท้ายกายวิภาคจะจากวาง
ไว้ระหว่างหล้าและฟ้าต่อกัน
เรามีใช่เจ้าของฟ้าอวกาศ
โลกธาตุทั่วสิ้นทุกสรวงสวรรค์
มนุษย์มีเคยนถมิตตะวันจันทร์
แม้แต่เม็ดทรายนั้นสักธุลี

.....

อังคาร กัลยาณพงศ์
ชื่อบท “ปณิธานกวี”
จากเล่ม **ปณิธานกวี**

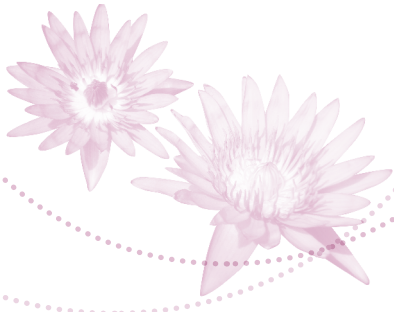
เสียเจ้าร้าวร้าวมณีรู้ง
มุ่งปรารถนาอะไรในหล้า
มิหวังกระทั่งฟากฟ้า
ซบหน้าติดดินกินทราย
จะเจ็บจำไปจนปรโลก
ถูกรอยโคศุภรังจางหาย
จะเกิดก็ฟ้ามาตรมตาย
อย่าหมายว่าจะให้หัวใจ

.....

อังคาร กัลยาณพงศ์

ชื่อบท **“เสียเจ้า”**

จากเล่ม **กวีนิพนธ์**

เรารู้รสนะใครไม่รับรส
เราแหวหมดสิ่งไหนใครมิเห็น
เราวาบถูกทุกรู้สึกที่ลึกเร้น
เราไหวเสียดซึ่งมิดมั่นในพริบตา

.....

อัษฎัน

ชื่อบท **“พวกเรา”**

จากเล่ม **ลายลือ**

เพื่อลบรอยคราบน้ำตาประชาราษฎร์
สักพันชาติจักสู้ม้วยด้วยเหตุการณ์
แม้ชีพใหม่มีเหมือนหวงอีกครั้งครั้น
จักน้อมพลีชีพนั้นเพื่อมวลชน

อาเวติก อีสากยัน

กวีประชาชนแห่งอารเมเนีย
แปลโดย **จิตร ภูมิศักดิ์**

คนแพ้คือคนชนะ
แม้จะถูกเชิญเช่นฆ่า
คนล้มเพื่อลูกทุกครา
เหล็กกล้าเราชุบด้วยไค

อุซเซนี

ชื่อบท **“เราชุบด้วยไค”**
จากเล่ม **ขอบฟ้าชลิบทอง**

ก้าวไปแม่ไฟล่่มโลก
ก้าวไปแม่ไซค์ดับสูญ
ก้าวไปแม่ไร่คนทูน
ก้าวไปแม่พูนคนซัง

อุชเชนี

ชื่อบท **“เราซบด้วยใจ”**

จากเล่ม **ขอบฟ้าขลิบทอง**

มิ่งมิตร

เธอมีสิทธิ์ที่จะล่องแม่น้ำรีน
ที่จะบุกดงดำกลางคำคืน
ที่จะชื่นใจหลายกับสายลม
ที่จะร่ำเพลงเกี่ยวเรียวโลมข้าว
ที่จะยิ้มกับดาวพราวผสม
ที่จะเหม่อมองหม้อน้ำตาพรอม
ที่จะขมขื่นลึกโลกหมึกมน

อุชเชนี

ชื่อบท **“ขอบฟ้าขลิบทอง”**

จากเล่ม **ขอบฟ้าขลิบทอง**

ฉันอยู่เพื่อยุคทองของคนยาก
ที่เขาตกกรรมซ้ำพันหัว
เพื่อความถูกต้องที่เขาถมจถมทั้งตัว
เพื่อความมกัลลวกลับกลับบั้นอาธรรม

อุชเชนี

ชื่อบท **“อยู่เพื่ออะไร”**

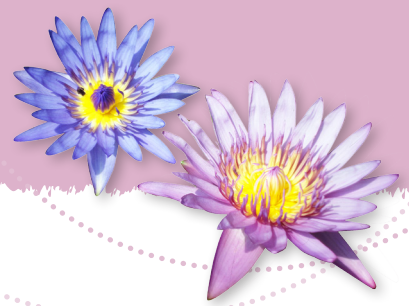
จากเล่ม **ขอบฟ้าขลิบทอง**

คมแห่งความคิดถึงประหนึ่งมีด
คิดครั้งหนึ่งก็เหมือนกริดใจหนึ่งหน
สงสารใจทรมาณสู่ทานทน
คิดถึงคนหลายใจได้ทุกวัน

เอนก แจ่มขำ

ชื่อบท **“คิดถึง”**

จากเล่ม **คมแห่งความคิดถึง** ของ **เอนก แจ่มขำ**

บรรณานุกรม

- คมทวน คັນธนู. นาฏกรรมบนลานกว้าง. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า, ๒๕๒๕
- จอมยุทธเมธัย. วรคทอง, เว็บไซต์สมาคมนักกลอนแห่งประเทศไทย www.thai poet.net
- จ่าง แซ่ตั้ง. ยามเช้า. กรุงเทพฯ: หอศิลป์กวีจ่าง แซ่ตั้ง, ๒๕๒๘
- จินตนา ปิ่นผลิยว. ดอกหญ้าสี่ชมพู. กรุงเทพฯ, ๒๕๒๑
- จิระนนท์ พิตรปรีชา. ไปไม้ที่หายไป. กรุงเทพฯ: เพชรสำนักพิมพ์, ๒๕๔๒
- ชัยยาร แสงกระจ่าง. กุหลาบแห่งแผ่นดิน. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการอำนวยการจัดงาน ๑๐๐ ปีศรีบูรพา (กุหลาบ สายประดิษฐ์), ๒๕๔๘
- ทวิปวร. จงเป็นอาทิตย์เมื่ออุทัย. กรุงเทพฯ: มิ่งมิตร, ๒๕๓๙
- ทวิสุข ทองถาวร. หนังสือที่ระลึกงานศพ. กรุงเทพฯ, ๒๕๔๗
- ธรรมศักดิ์มนตรี, เจ้าพระยา. โคลงกลอนครูเทพ. กรุงเทพฯ: องค์การค้าคุรุสภา, ๒๔๘๕
- นภลัย ฤกษ์ชนะ สุวรรณธาดา. ดอกไม้ใกล้หมอน. กรุงเทพฯ: ชมนาด, ๒๕๓๔
- นิราศกรุงเก่า ๔๘ นักกลอนร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: สำนักสมุดไทย, ๒๕๒๘
- นายผี: อัศนี พลจันทร. รวมบทกวี นายผี: อัศนี พลจันทร. กรุงเทพฯ: สามัญชน, ๒๕๔๑
- เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. คำหยาด. กรุงเทพฯ: การเวก, ๒๕๒๑
- เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. ตากรุ่งเรืองโทยม. กรุงเทพฯ: ก.ไก่, ๒๕๓๑
- เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. ไม้รู้เลยว่ารัก. กรุงเทพฯ: เกี้ยว-เกิ้ล้า พิมพ์การ, ๒๕๔๘
- เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. เพียงความเคลือบไหว. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยา, ๒๕๑๙
- เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. ให้เธอทั้งหมดเท่าที่มี. กรุงเทพฯ: ณ ฌงค์, ๒๕๔๖
- เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์และไอษฐ์ วาริรักษ์. อยากจะบอกว่ารักสักเท่าฟ้า. กรุงเทพฯ: ณ ฌงค์, ๒๕๔๔
- บทกวีคัดสรร ชุดที่ ๑. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิชาการ ๑๔ ตุลาคม, ๒๕๔๖
- ประมวล โกมารทัต. ธารทอง. กรุงเทพฯ: กรุงเทพฯการพิมพ์, ๒๕๐๗
- ประยอม ชองทอง. สุตสงวน. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ, ๒๕๓๒
- ปิ่น มาลากุล ม.ล. หลากหลายบทกลอนจาก ม.ล.ปิ่น มาลากุล จาก ยินยลแยก Permalink: <http://www.oknation.net/blog/mettapp>
- ปิยะพันธ์ จัมปาสุต. เสาสะท้อน. กรุงเทพฯ: อักษรไทย, ๒๕๕๑
- พนม นันทพฤกษ์. ทะเล ป่าภู และเพิงพัก. กรุงเทพฯ: มิ่งมิตร, ๒๕๔๑
- พนมเทียน. ไพรมหากาฬ (เพชรพระอุมา เล่ม ๑). กรุงเทพฯ: ณ บ้านวรรณกรรม, ๒๕๓๘
- พิมาน แจ่มจรัส. เขียน. กรุงเทพฯ: แสงดาว, ๒๕๕๖
- พุทธทาส อินทปัญญ. คำกลอนสอนธรรม. กรุงเทพฯ: สื่อตะวัน, ๒๕๔๙

ไพบูลย์ วงษ์เทศ. หมายเหตุร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยา, ๒๕๒๖
ไพโรจน์ทร์ ขาวงาม. ม้าก้านกล้วย. กรุงเทพฯ: แพรวสำนักพิมพ์, ๒๕๔๘
มะเนาะ ยูเด็น. ข้ามขอบฟ้า. กรุงเทพฯ: ดับเบิลยูเอ็น, ๒๕๔๒
รงค์ เวรวัชร. กระดิ่งกลีบโหนด. กรุงเทพฯ: ประพันธ์สำนักพิมพ์, ๒๕๑๓
รวี โดมพระจันทร์. ตื่นเถิดเสรีชน. กรุงเทพฯ: ผู้จัดการ, ๒๕๒๗
แร่คำ ประโดยคำ. น้ำพุร้อน. กรุงเทพฯ: รูปจันทร์, ๒๕๓๘
วาณิช จรุงกิจอนันต์. บันทึกแห่งการเดินทาง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิณแอนด์, ๒๕๒๒
วิทยากร เชียงกูล. ฉันทิงมหาความหมาย. กรุงเทพฯ: ต้นหมาก, ๒๕๒๗
วิสา คัญทัพ. เราจะฝ่าข้ามไป. กรุงเทพฯ: พิราบ, ๒๕๓๒
ศักดิ์สิทธิ์ มีสมสืบ. มือนั้นสีขาว. ชัยนาท: ยามหนังสือ, ๒๕๓๑
ศักดิ์สิทธิ์ มีสมสืบ. ก็พอใจอยากจะรักให้หนักหนา. กรุงเทพฯ: แพรวสำนักพิมพ์, ๒๕๓๕
ศิวกันท์ ปทุมสูติ. สร้อยสันติภาพ. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ, ๒๕๒๓
สนธิกาญจน์ กาญจนาสน์. โลก ชีวิต ความคิดและความรัก. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ, ๒๕๒๗
สนธิกาญจน์ กาญจนาสน์. รวมบทกวี: สนธิกาญจน์ กาญจนาสน์. เว็บไซต์ สมาคมกวีร่วมสมัย www.kawethai.com
สุจิตต์ วงษ์เทศ. เจ้าขุนทองไปปล้น. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยา, ๒๕๒๔
สุจิตต์ วงษ์เทศ. ขรรค์ชัย บุนปาน. กวีนิพนธ์ไทยร่วมสมัย: บทวิเคราะห์และสรรณิพนธ์. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย, ๒๕๔๔
สุเมลี วีรวงศ์ และคนอื่นๆ. กวีนิพนธ์ไทยร่วมสมัย: บทวิเคราะห์และสรรณิพนธ์. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย, ๒๕๔๔
สุรศักดิ์ ศรีประพันธ์ และคนอื่นๆ. ไปไม้แห่งนคร. กรุงเทพฯ: เพลิดเพลินดี ศิลป, ๒๕๑๖
เสกสรรค์ ประเสริฐกุล. ฟองเวลา. กรุงเทพฯ: สามัญชน, ๒๕๕๐
อดุล จันทร์ศักดิ์ และคนอื่นๆ. นิล. กรุงเทพฯ: ศรีเมืองการพิมพ์, ๒๕๑๒
อร อักษรา. ฝนซาฟ้าสูง. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ, ๒๕๓๓
อังคาร กัลยาณพงศ์. กวีนิพนธ์. กรุงเทพฯ: ศีขิตสยาม, ๒๕๑๓
อังคาร กัลยาณพงศ์. ปณิธานกวี. กรุงเทพฯ: กระจ่าง, ๒๕๒๙
อัญชัน. ลายสือ. กรุงเทพฯ: ประพันธ์สำนักพิมพ์, ๒๕๔๗
อุษเชนี. ขอบฟ้าขลิบทอง. กรุงเทพฯ: ดวงกลม, ๒๕๒๓
เอนก แจ่มซ่า. คมคิดถึง. อุบลราชธานี: ยงสวัสดิ์ อินเทอร์เน็ต จำกัด, ๒๕๒๒

แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มีบทบาทหน้าที่ในการประสานกลไก นโยบาย และปัจจัยขยายผลจากทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน ให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนการสร้างเสริมพฤติกรรมและวัฒนธรรมการอ่าน ให้เข้าถึงเด็ก เยาวชน และครอบครัว โดยเฉพาะกลุ่มที่ขาดโอกาสในการเข้าถึงหนังสือ และกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษ

คณะกรรมการกำกับทิศทาง

ที่ปรึกษา	รศ.จุมพล รอดคำดี	ศ.นพ.ไกรสิทธิ์ ตันติศิรินทร์
ประธาน	ภก.สงกรานต์ ภาคโชคดี	
รองประธาน	รศ.พญ.อุมาพร สุทัศน์วรุฒิ	
กรรมการ	นายสุรินทร์ กิจนิตย์ชีว์	นางมัทนา ถนอมพันธ์ หอมละอ
	นางเตือนใจ ดีเทศน์	นายวิเชียร พงศธร
	นายเอิ้นหนู ชื้อสุวรรณ	นพ.ณรงค์ สายวงศ์
	รศ.ดร.วิลาสินี อดุลยานนท์	
กรรมการและเลขานุการ	ผู้แทนคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ	ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ผู้ช่วยเลขานุการ	นายสง่า ตามาพงษ์	
	นางจงกลณี วิทยารุ่งเรืองศรี	นายวุฒิพงษ์ ปรีดาภัทรพงษ์
	นายธีรวัฒน์ อภิปรัชญาจิติกุล	นางญาณี รัชตบริรักษ์
ผู้จัดการแผนงานฯ	นางสุดใจ พรหมเกิด	

ร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบาย โครงการ และกิจกรรม
เพื่อสร้างเสริมให้เกิดพฤติกรรมและวัฒนธรรมการอ่านเพื่อสังคมสุขภาวะกับเราได้

แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน

๔๒๔ หมู่บ้านงาไม้ ซอยจรัญสนิทวงศ์ ๖๗ แยก ๓ ถนนจรัญสนิทวงศ์

แขวงบางพลัด เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

โทรศัพท์ : ๐-๒๔๒๔-๔๖๑๖-๗ โทรสาร : ๐-๒๕๕๑-๑๘๗๗

E-mail : info@happyreading.in.th Website : <http://www.happyreading.in.th>

Facebook : <http://www.facebook.com/happy2reading>

Twitter : <http://www.twitter.com/happy2reading>

ร่วมคิด ร่วมเรียนรู้ ร่วมสร้างวัฒนธรรมการอ่าน

อ่าน สร้างสุข
หนังสือภาพ
สื่อสร้างสรรค์พัฒนาสมอง
และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของลูกน้อย

เหมาะสำหรับเด็ก 0-5 ปี
ช่วงแรกของพัฒนาการสมอง
ปฐมวัยอ่านให้ลูกก็เกิดปัญญา

แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน
ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

อ่าน สร้างสุข
หนังสือ
ก่อเกิดแรงบันดาลใจ
สู่การให้และการแบ่งปัน

• ง่ายต่อการเรียนรู้และจดจำ
• ใต้โต๊ะ - สหายคนแรกของคุณ
• ใต้เตียง - สหายคนแรกของคุณ
• ใต้เตียง - สหายคนแรกของคุณ

แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน
ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

อ่าน สร้างสุข
อ่านกันทั้งเมือง
อ่านกับทั่วโลก
ยุทธวิธีสร้างรักแห่งเมือง "อ่าน-อ่าน-อ่าน"

One Book One City
อ่านกันทั้งเมือง
หนังสือ ๗ เรื่อง สำหรับ ๗ เดือน
โดยนำมา "อ่าน" หนังสือได้กันทั้งเมือง

แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน
ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

อ่าน สร้างสุข
สร้างวัฒนธรรมการอ่าน
สร้างการอ่านให้เป็นวัฒนธรรม

ชุมชนสร้างชุมชน
ให้เป็นวัฒนธรรมการอ่าน

คุณธรรมคือหัวใจ
สร้างการอ่านให้เป็นวัฒนธรรม
สร้างวัฒนธรรมการอ่าน =
สร้างสังคมที่ดี

แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน
ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

อ่าน สร้างสุข
หนังสือ
เพื่อน้องที่ช่วยสอนหนังสือ
ให้ป็นจริง

พริก ๕ คน สอน
และตัวหนังสือที่สอน

พริก ๕ คน สอน
และตัวหนังสือที่สอน

แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน
ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

อ่าน สร้างสุข
สร้างมิตรภาพให้สอดส่องเพื่อเพื่อน
หนังสือภาพสำหรับเด็ก

หนังสือภาพสำหรับเด็ก
หนังสือภาพสำหรับเด็ก
หนังสือภาพสำหรับเด็ก

แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน
ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

อ่าน สร้างสุข
กำเนิดหนังสือของลูกไทย
ทุ่งอรุณของหนังสือโรงเรียน

แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน
ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

อ่าน สร้างสุข
ชุดกิจกรรม
นิทานสารเด็ก
ในเมืองไทย-ในโลกล

แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน
ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

อ่าน สร้างสุข
โรงเรียน
สร้างสุข

แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน
ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

สามารถอ่านและดาวน์โหลด อ่านสร้างสุข ทุกเล่ม
ได้ที่ www.happyreading.in.th

มอบความสุขทุกครั้งด้วยหนังสือ